

Mednarodna listina za hojo

Ustvarjanje zdravih, učinkovitih in trajnostnih skupnosti, kjer se ljudje odločajo za hojo

Spodaj podpisani priznavamo prednosti hoje kot ključnega kazalnika zdravih, učinkovitih, družbeno vključujočih in trajnostnih skupnosti ter priznavamo univerzalne pravice ljudi, da lahko varno hodijo in uživajo kakovostne javne prostore kjer koli in kadar koli. Zavezujemo se k zmanjšanju fizičnih, družbenih in institucionalnih ovir, ki omejujejo hojo. Sodelovali bomo z drugimi, da bi pomagali ustvariti kulturo, v kateri se ljudje odločajo za hojo, z našo zavezanostjo tej listini in njenim strateškim načelom:

1. ***Bolj vključujoča mobilnost***
2. ***Dobro načrtovani in urejeni prostori in kraji za ljudi***
3. ***Izboljšana povezanost omrežij***
4. ***Raba prostora in prostorsko načrtovanje, ki spodbujata hojo***
5. ***Zmanjšanje nevarnosti na cestah***
6. ***Manj kriminala in strahu pred kriminalom***
7. ***Večja podpora oblasti in uprav***
8. ***Kultura hoje***

Podpisani

Ime

Položaj

Datum

Mednarodna listina za hojo

Hoja je prva stvar, ki jo želijo narediti dojenčki, in zadnja stvar, ki se ji starejši želijo odreči. Hoja je vadba, za katero ne potrebujemo telovadnice. Je recept brez zdravil, nadzor telesne teže brez diete in kozmetika, ki je ni mogoče najti v drogeriji. Je pomirjevalo brez tablet, terapija brez psihoanalitika in praznik, ki ne stane niti centa. Poleg tega pa ne povzroča onesnaževanja, porabi malo naravnih virov in je zelo učinkovita. Hoja je priročna, ne potrebuje posebne opreme, je samo regulativna in sama po sebi varna. Hoja je naravna kot dihanje.

John Butcher, ustanovitelj organizacije Walk21, 1999

Uvod

Ljudje po svetu se soočamo z vrsto medsebojno povezanih in zapletenih težav. Postajamo manj zdravi, imamo neučinkovite prometne sisteme, naše okolje pa je pod vse večjim pritiskom, da se prilagodi našim potrebam. Kakovost in količina hoje kot vsakodnevne dejavnosti na katerem koli področju je uveljavljen in edinstven primarni kazalnik kakovosti življenja. Oblasti in uprave, ki želijo ustvariti bolj zdrave in učinkovitejske skupnosti in kraje, lahko pomemben napredek dosežejo povsem preprosto – s spodbujanjem hoje.

Ta listina temelji na obsežnih razpravah s strokovnjaki po vsem svetu in kaže, kako ustvariti kulturo, v kateri se ljudje odločajo za hojo. Listino lahko podpiše vsak posameznik, organizacija, uprava ali soseska, ki podpira njeno vizijo in strateška načela, ne glede na formalni položaj in sposobnost samostojnega izvajanja.

Podprite listino tako, da jo podpišete in spodbudite prijatelje, sodelavce, uprave ter nacionalne in lokalne organizacije k sodelovanju z vami, da bi pomagali ustvariti zdrave, učinkovite in trajnostne skupnosti, ki se odločajo za hojo, po vsem svetu.

Ozadje

Vozači hitijo, nakupovalci blodijo, pohodniki pešačijo, zaljubljeni se sprehajajo, turisti se potepajo ... A vsi hodimo. Hoja je temeljna in univerzalna pravica ne glede na naše sposobnosti ali motivacijo in je še vedno pomemben del našega življenja. Vendar pa v mnogih državah ljudje hodijo vedno manj. Zakaj bi hodil, ko pa se lahko peljem? Hoja v številnih delih sveta ni več nuja, temveč je postala razkošje. Hoja se zdi preveč preprosta, preveč običajna, preveč očitna in dejansko preveč poceni dejavnost, da bi z njo potovali od kraja do kraja in ostali zdravi. Odločamo se, da ne bomo hodili, ker smo pozabili, kako preprosta, prijetna in koristna je v resnici hoja. Živimo v nekaterih najbolj ugodnih okoljih, ki jih je človek kadar koli poznal, vendar jemljemo zmožnost hoje za samoumevno.

Neposredna posledica naše nedejavnosti so rekordne stopnje debelosti, depresije, bolezni srca, agresivnega obnašanja na cesti, tesnobe in družbene izolacije.

Hoja nam ponuja zdravje, srečo in pobeg. Ima sposobnost obnavljanja in ohranjanja mišičnega, živčnega in čustvenega zdravja, hkrati pa daje občutek neodvisnosti in samozavesti. Več kot hodimo, bolje se počutimo, postanemo bolj sproščeni, bolje zaznavamo in kopičimo manj duševne navlake. Hoja je dobra za vsakogar.

Vizija

Ustvariti svet, v katerem lahko ljudje izberejo hojo kot način potovanja, ohranjanja zdravja in sprostitve – svet, v katerem so se oblasti, organizacije in posamezniki:

- ***zavedeli vrednosti hoje,***
- ***zavezali k ustvarjanju zdravih, učinkovitih in trajnostnih skupnosti ter***
- ***povezali, da bi premagali fizične, družbene in institucionalne ovire, ki ljudi pogosto omejujejo, da bi se odločili za hojo.***

Načela in ukrepi

Ta mednarodna listina opredeljuje potrebe ljudi, ki hodijo, in nudi skupen okvir za pomoč oblastem in upravam, da preusmerijo svoje obstoječe politike, dejavnosti in odnose, da bi ustvarili kulturo, v kateri se ljudje odločijo za hojo.

Pri vsakem strateškem načelu so naštetih ukrepi združeni v praktičen seznam izboljšav, ki jih je mogoče izvesti v večini skupnosti. Glede na lokalne potrebe je morda potrebna dopolnitev, kar tudi spodbujamo.

1. Bolj vključujoča mobilnost

Ljudje v skupnostih imajo pravico do dostopnih ulic, trgov, stavb in javnega prevoza ne glede na svojo starost, zmožnost, spol, raven dohodka, jezik in etnično, kulturno ali versko ozadje, s čimer se krepi svoboda in avtonomija vseh ljudi ter izboljša družbeno vključevanje, solidarnost in demokracija.

UKREPI

- Omogočanje varne in udobne neodvisne mobilnosti za vse, tako da zagotovimo, da lahko čim več ljudi peš dostopa do čim več krajev, zlasti v javnem prometu in javnih stavbah
- Vključevanje potreb oseb z oviranostmi, tako da ustvarimo in vzdržujemo visokokakovostne storitve in objekte, ki so družbeno vključujoči

2. Dobro načrtovani in urejeni prostori in kraji za ljudi

Skupnosti imajo pravico živeti v zdravem, udobnem in privlačnem okolju, ki je prilagojeno njihovim potrebam, ter svobodno, udobno in varno uživati prednosti javnih prostorov brez nadležnega hrupa in onesnaževanja.

UKREPI

- Oblikovanje ulic za ljudi in ne le za avtomobile, pri čemer se je treba zavedati, da so ulice družbeni in prometni prostor, zato potrebujejo tako družbeno načrtovanje kot inženirske ukrepe. To lahko vključuje preureditev cestnega prostora, uvajanje prednostnih območij za pešce in ustvarjanje okolij brez avtomobilov, v katerih lahko uživajo vsi, s čimer se podpira družbena interakcija, igra in rekreacija za odrasle in otroke.
- Zagotavljanje čistih, dobro osvetljenih ulic in poti brez ovir, ki so dovolj široke tudi, ko je obremenitev največja, in imajo zadostne možnosti za varno in neposredno prečkanje ceste, ne da bi bilo treba uporabiti podhode, nadhode ali preusmeritve poti.
- Zagotavljanje možnosti sedenja in toaletnih prostorov v količinah in na lokacijah, ki ustrezajo potrebam vseh uporabnikov.
- Upoštevanje podnebnih vplivov z ustrezno zasnovo in objekti, na primer senco (drevesa) ali zavetjem
- Oblikovanje ulic z jasnimi oznakami in informacijami na kraju samem, s čimer se spodbujata natančno načrtovanje potovanja in raziskovanje peš
- Vrednotenje, razvoj in vzdrževanje kakovostnih in popolnoma dostopnih mestnih zelenih površin in vodnih poti

3. *Izboljšana povezanost omrežij*

Skupnosti imajo pravico do mreže povezanih, neposrednih in dobro označenih pešpoti, ki so varne, udobne, privlačne in dobro vzdrževane ter povezujejo domove, trgovine, šole, parke, vozlišča javnega prevoza, zelene površine in druge pomembne destinacije.

UKREPI

- Izgradnja in vzdrževanje kakovostnih mrež povezanih, funkcionalnih in varnih pešpoti med domovi in lokalnimi destinacijami, ki ustrezajo potrebam skupnosti
- Zagotavljanje celovite, obsežne in dobro opremljene storitve javnega prevoza z vozili, ki so v celoti dostopna vsem potencialnim uporabnikom
- Oblikovanje postajališč in priključkov javnega prevoza s preprostim, varnim in priročnim dostopom za pešce ter koristnimi informacijami

4. *Raba prostora in prostorsko načrtovanje, ki spodbujata hojo*

Skupnosti imajo pravico pričakovati, da bodo politike rabe prostora in prostorskega načrtovanja omogočile hojo do večine vsakodnevnih storitev in objektov, kar poveča možnosti za hojo, zmanjša odvisnost od avtomobila in prispeva k skupnostnemu življenju.

UKREPI

- Postavljanje pešcev v ospredje pri urbanističnem načrtovanju. Dajanje prednosti počasnejšim prometnim načinom, kot sta hoja in kolesarjenje, namesto hitrejšim prometnim načinom, ter dajanje prednosti lokalnemu prometu pred potovanji na daljše razdalje
- Izboljšanje rabe prostora in prostorskega načrtovanja ter zagotavljanje, da so nova stanovanja, trgovine, poslovne cone in postajališča javnega prevoza postavljeni in oblikovani tako, da jih lahko ljudje zlahka dosežejo peš
- Zmanjšanje pogojev za življenjski slog, ki je odvisen od avtomobila (na primer zmanjšati razraščanje urbanih območij), preureditev in dodeljevanje cestnega prostora pešcem ter sklepanje manjkajočih povezav na obstoječih pešpoteh za ustvarjanje prednostnih omrežij

5. Zmanjšanje nevarnosti na cestah

Skupnosti imajo pravico, da so njihove ulice načrtovane tako, da preprečujejo nesreče, ter da so prijetne, varne in primerne za ljudi, ki hodijo – še posebej za otroke, starejše in osebe z oviranostmi.

UKREPI

- Zmanjšanje nevarnosti, ki jo pešcem predstavljajo vozila, z upravljanjem prometa (na primer z uvajanjem nižjih hitrosti) namesto izoliranja pešcev ali omejevanja njihovega gibanja
- Spodbujanje okolju prijazne vožnje s ciljnim kampanjami in uveljavljanje cestnoprometnih predpisov
- Zmanjšanje hitrosti vozil v stanovanjskih območjih, na nakupovalnih ulicah in v okolici šol
- Zmanjšanje vpliva prometnih cest z namestitvijo zadostnega števila varnih točk za prečkanje, ki zagotavljajo minimalno čakanje in dovolj časa za prečkanje najpočasnejših pešcev
- Zagotavljanje, da objekti, namenjeni kolesarjem in drugim nemotoriziranim prometnim načinom, ne ogrožajo varnosti ali udobja pešcev

6. Manj kriminala in strahu pred kriminalom

Skupnosti imajo pravico pričakovati, da bo urbano okolje načrtovano, vzdrževano in nadzorovano tako, da zmanjšuje kriminal in strah pred kriminalom.

UKREPI

- Zagotavljanje, da stavbe omogočajo pogled na dejavnosti na ulici, da se tako spodbudita občutek nadzora in odvračanje od kriminalnih dejanj
- Izvajanje revizij skozi oči pešcev podnevi in ponoči za prepoznavanje točk, kjer je osebna varnost lahko vprašljiva, ter izboljševanje teh območij (na primer z boljšo osvetlitvijo in večjo preglednostjo)
- Zagotavljanje usposabljanja in informacij za strokovnjake za promet, da bi povečali ozaveščenost o skrbeh pešcev za svojo osebno varnost ter vplivu takšnih skrbi, ko se odločajo za hojo

7. Večja podpora oblasti in uprav

Skupnosti imajo pravico pričakovati, da bodo oblasti in uprave zagotavljale, podpirale in varovale njihove možnosti in izbiro hoje.

UKREPI

- Zavezati se je treba jasnemu, jedrnatemu in celostnemu akcijskemu načrtu za hojo, določanju ciljev, zagotavljanju podpore zainteresiranih deležnikov in usmerjanju naložb ter vključevati naslednje ukrepe:
- Vključevanje vseh ustreznih agencij (zlasti za promet, načrtovanje, zdravje, izobraževanje in policijo) na vseh ravneh, da prepoznajo pomen podpore in spodbujanja hoje ter da spodbudijo dopolnilne politike in ukrepe
- Redno posvetovanje z lokalnimi organizacijami, ki predstavljajo interese pešcev, in drugimi ustreznimi skupinami, vključno z mladimi, starejšimi in oseb z oviranostmi
- Zbiranje kvantitativnih in kvalitativnih podatkov o hoji (vključno z nameni in cilji potovanj, številom potovanj, fazami potovanja, časom in prevoženo razdaljo, porabljenim časom v javnih prostorih ter stopnjo zadovoljstva)
- Vključevanje hoje v usposabljanje in stalno strokovno izpopolnjevanje uradnikov za promet in prometno varnost, zdravstvenih delavcev in urbanistov
- Nenehno zagotavljanje potrebnih sredstev za izvajanje sprejetega akcijskega načrta
- Izvajanje pilotnih projektov za pospeševanje dobrih praks in podpiranje raziskav tako, da se lokalna skupnost ponudi za študijo primera, ter predstavljanje lokalnih izkušenj širši javnosti
- Merjenje uspeha programov z raziskovanjem in primerjavo podatkov, zbranih pred izvedbo, med njo ter po njej

8. Kultura hoje

Skupnosti imajo pravico do najnovejših, kakovostnih in preprosto dostopnih informacij o tem, kje lahko hodijo, in o kakovosti izkušenj. Ljudem je treba dati priložnost, da lahko cenijo hojo ter jo uporabljajo kot del vsakdanjega družbenega, kulturnega in političnega življenja.

UKREPI

- Aktivno spodbujanje vseh članov skupnosti, da hodijo kadar koli in kjer koli lahko kot del vsakdanjega življenja, z razvijanjem rednih ustvarjalnih, ciljno usmerjenih informacij na način, ki ustreza njihovim osebnim potrebam in vključuje osebno podporo
- Ustvarjanje pozitivne podobe hoje s prepoznavanjem hoje kot dela kulturne dediščine in kot kulturni dogodek, na primer v arhitekturi, likovni umetnosti, gledališčih, literarnih branjih, fotografiji in ulični animaciji
- Zagotavljanje skladnih in doslednih informacijskih in označevalnih sistemov v podporo raziskovanju in odkrivanju okolice s hojo, vključno s povezavami do javnega prevoza
- Finančno nagrajevanje ljudi, ki več hodijo, prek lokalnih podjetij, delovnih mest in državnih spodbud

DODATNI UKREPI

V spodnji prostor zapišite ukrepe za svoje lokalne potrebe ali okoliščine.

Razvito v okviru mednarodne serije konferenc WALK21
oktober 2006

Organizacija Walk21 je hvaležna mnogim ljudem za pomoč pri pripravi te listine in za vašo osebno zavezanost k ustvarjanju zdravih, učinkovitih in trajnostnih skupnosti, ki se odločajo za hojo, po vsem svetu.

Za več informacij o hoji obiščite www.walk21.com ali
pa nam pošljite e-pošto na info@walk21.com